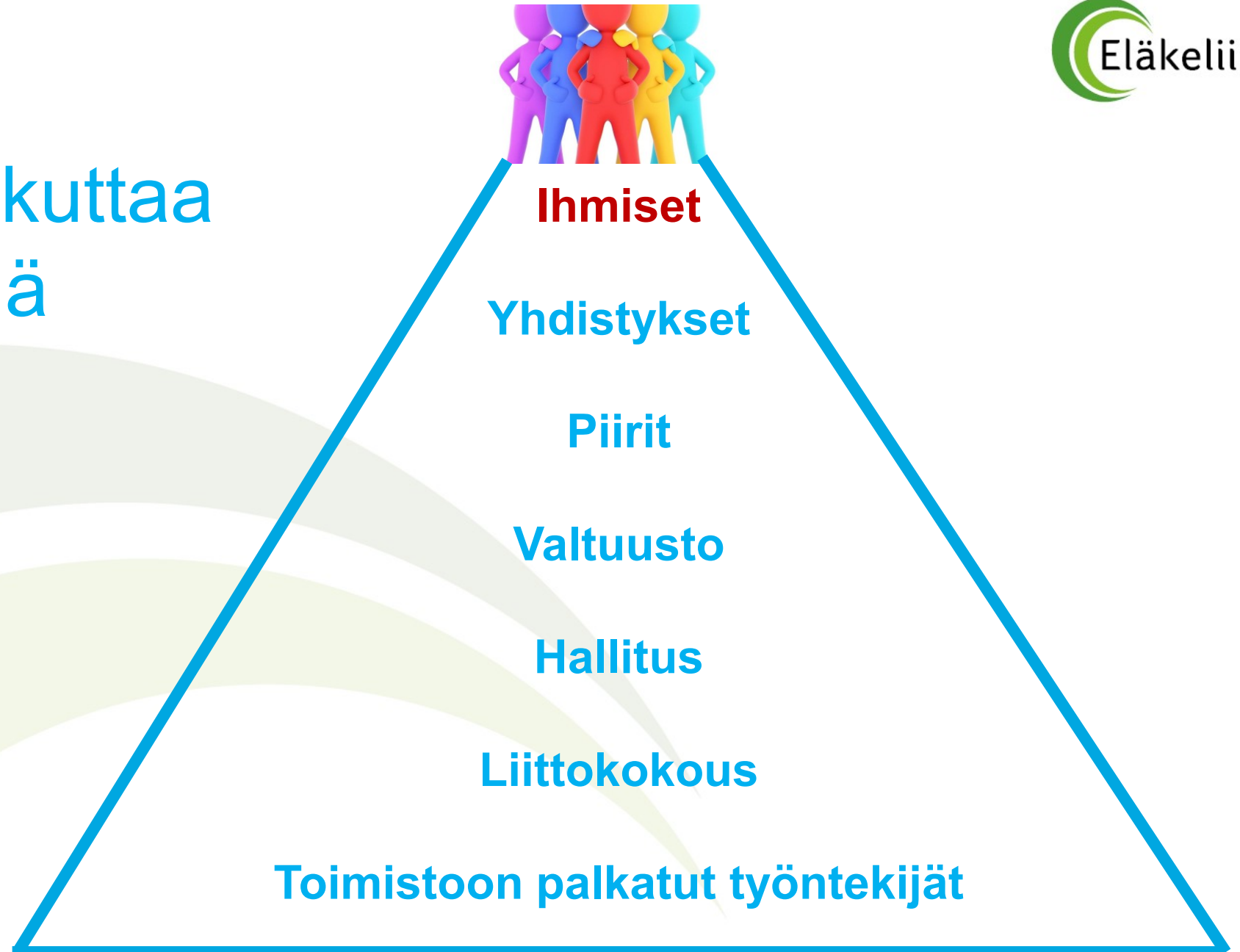

Vaikuttaminen, vaikuttajavastaavat ja kuntavaalit

Irene Vuorisalo
vanhusasiamies

Eläkeliitto vaikuttaa
ihminen edellä

Rakenteet
ovat
välineitä

Kuntavaalit 2021

Järjestöt vaikuttavat toiminta-ajatuksensa määrittelemään asiaan

- Kansalaisjärjestöjen ja poliittisten puolueiden vaikuttamispyrkimykset eroavat toisistaan. Kummatkin toimivat yhdistyspohjaisesti, mutta toiminnan tavoitteet ovat erilaiset
- Järjestö on perustettu aina jonkin asian ympärille
- Eläkeliiton ja sen yhdistysten tavoitteena ei ole vallan hankkiminen itselleen yhteiskunnallista päätöksentekoa varten, vaan pyrkimys vaikuttaa muun muassa poliittisiin päättäjiin tärkeäksi katsotun asian eteenpäin viemiseksi

Eläkeliiton tarkoituksena on eläkeläisten ja eläketurvaa tarvitsevien henkisten ja aineellisten etujen ja oikeuksien valvominen sekä sosiaalisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen.

Kohteenamme jokainen poliittinen puolue.

Teema

- Paikallinen / paikalliset teemat
 - Valitse asia josta päätetään paikallisesti
- Liiton yhteiset teemat
 - Perustuvat eläkkeellä olevilta kerättyyn tietoon yleisimmistä paikallisesti koetuista epäkohdista

Kuntavaali en yhteiset teemat

- I Turvaamme kotihoidon ja laitoshoidon saatavuuden ja niiden yksilöllisiä tarpeita vastaavan sisällön
- II Edistämme ikääntyneiden kulttuuri-, liikunta- ja koulutuspalveluita sekä lisäämme maksuttomien kokoontumistilojen määrää
- III Vahvistamme vanhusneuvostojen toimintaedellytyksiä

I Laadukas kotihoito ja hoiva

- Vanhusten kotihoidossa ja laitoshoidossa on ilmenneet vakavat puutteet eivät ole korjaantuneet. Valtuutetun tulee edistää ihmisoikeuksien toteutumista
- Perustelut: Jokaisella on Suomessa yksilöllinen, viimekädessä perustuslaissa (19§) taattu, oikeus riittävään hoivaan ja huolenpitoon
- Kunta on vastuussa vanhuspalveluiden järjestämisestä asukkailleen
- Kunnan on valvottava sen alueella järjestettävät palvelut ovat asianmukaisia
- Sosiaalihuollon henkilöstön on viipymättä ilmoitettava sosiaalihuollon toiminnasta vastaavalle taholle, jos he huomaavat epäkohtia tai ilmeisiä epäkohdan uhkia asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa

II Ikääntyneiden kulttuuri-, liikunta- ja koulutuspalvelut sekä maksuttomat kokoontumis- tilat

- Perustelut vaihtoehtoiskustannuksilla: terveyden, toimintakyvyn ja hyvinvoinnin edistäminen kaikessa politiikassa tuo pysyviä säästöjä yhteiskunnan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin
- Olemme päättäjien kanssa samalla puolella: veronmaksajina emme halua lisätä vältettävissä olevia kustannuksia veroja

Mitä maksaa ellei kunta investoi hyvinvointiin?

- **Keskimäärin 0,8 % yli 65-vuotiaista saa lonkkamurtuman vuosittain.** Lähes joka kolmas ikääntyneiden kaatumisista sekä joka neljäs murtuma voidaan ehkäistä. Yksi lonkkamurtuma maksaa keskimäärin 22 000 euroa. Jos kotona asuva jää laitoshoittoon, ensimmäisen vuoden kustannus on noin 50 000 euroa. Kun riskiryhmässä oleville annettiin liikunta- ja ravitsemusneuvontaa ja lääkityksen ja näön tarkistus, maksoivat työ, välineet ja tilat noin 110 000 euroa vuodessa. **Jos murtumien ilmaantuvuutta voidaan vähentää 0,6 prosenttiin säästö on 440 000 euroa vuodessa.**
- **Yli 75-vuotiaille tarkoitettu ryhmäkuntoutus**, jossa keskityttiin taiteeseen, liikuntaan, keskusteluun sekä terapeuttiseen kirjoittamiseen, paransi osallistujien psyykkistä hyvinvointia ja muistitoimintoja verrattuna verrokkiryhmään. Osallistujat kokivat itsensä terveiksi, ja se näkyi vähäisempänä terveystalvelujen käyttönä. Yhden ihmisen kuntoutus maksoi 881 euroa. **Ryhmän jäsenet käyttivät 1630 eurolla vähemmän sosiaali- ja terveystoimen palveluja. Säästöjä syntyi noin 750 euroa osallistujaa kohden.**
- Diabeetikkojen sairaanhoito maksaa Suomessa noin 1,3 mrd. e / v. Diabeteksen riskiryhmille kehitetyssä mallissa riskissä olevat saivat **ryhmässä opastusta** mm. ruokavalioon, liikuntaan ja painonpudotukseen. Vaara sairastua tyypin 2 diabetekseen suurenee, jos ihmisellä on heikentynyt glukoosinsieto. Mukana olleista **lähes joka toisen glukoosinsieto palautui normaaliksi.** 10 hengen ryhmän ohjaus maksaa noin 1200 euroa. **Jos ehkäisee yhden 2 tyypin diabeteksen puhkeamisen, jossa on lisäsairauksia, säästö on lähes 6000 euroa vuodessa.**

Lisää esimerkkejä Yksi Elämä -verkosto:

<https://www.yksielama.fi/documents/10180/806122/Yhteen veto caset FIN/b440c9a0-2bf7-4fd1-a314-24fc336415b1>

III Vanhus- neuvostojen toiminta- edellytykset

- Tuleva sote-rakenne edellyttää nykyistä vahvempaa alueellista ja paikallista vaikuttamista
- Perustelut: Kuntalain (410/2015 22 §) mukaan valtuuston on pidettävä huolta siitä, että kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on edellytykset osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan
- Kunta osoittaa vanhusneuvostolle kokoustilan, huolehtii kokousten järjestämisestä ja vastaa kokouksista aiheutuneista kustannuksista. Toimintaan täytyy varata erilliset, riittävät määrärahat
- Kokouspalkkioiden maksaminen. Kunnanhallitus voi päättää, että vanhusneuvoston jäsenten palkkioista ja muista korvauksista on soveltuvin osin voimassa, mitä hallintosäännössä määrätään lautakunnan jäsenten palkkioista ja korvauksista

Myös vanhuspalvelulaki (980/2012) velvoittaa valtuutettua

- Yhteistyö (4 §): Kunnan eri toimialojen on toimittava yhteistyössä julkisten tahojen, yritysten sekä ikääntynyttä väestöä edustavien järjestöjen ja muiden yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi
- Kunnalla on oltava suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi (5 §)
- Palvelujen riittävyden ja laadun arviointi (6 §)
- Kunnan on osoitettava voimavarat (9 §)
- Vanhusneuvosto on otettava mukaan tämän lain 5 §:ssä tarkoitetun suunnitelman valmisteluun ja 6 §:ssä tarkoitettuun arviointiin.
- Hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä edistävät palvelu (12 §)

Kuntavaali- vaikuttamisen ajoittaminen

- 10-11 / 2020 ota yhteyttä puolueiden piiritoimistoihin. Ne valmistelevat puolueiden vaaliohjelmat
- Tammikuusta 2021 eteenpäin nosta teemoja esiin tilaisuuksissa ja eri mediakanavissa
- Ehdokasasettelu vahvistetaan 18.3.2021. Lähetä ehdokkaille materiaalia yhdistyksen teemoista puolueiden piiritoimistojen välityksellä
- Tapaa ehdokkaita, järjestä tilaisuus
- 18.4.2021 varsinainen vaalipäivä
- Vaikuttaminen valittuihin valtuutettuihin alkaa

Kuntavaali- vaikuttamisen periaatteet

- Käytä äänioikeuttasi - asetu ehdolle
- Eläkeliitto on puoluepoliittisesti sitoutumaton järjestö. Yhdistys ei voi sitouta yksittäisten ehdokkaiden eikä puolueiden tukijoiksi
- Yhdistyksen luottamushenkilön roolissa tuodaan esiin yhdistyksen kannanottoja. Henkilökohtaisia mielipiteitä emme ilmaise yhdistyksen nimissä
- Vaikuttamiseen liittyvät kannanotot käsitellään yhdistyksen hallituksessa ennen niiden julkistamista

Nykyisten eduskuntapuolueiden piiritoimistot

- **SDP** <https://sdp.fi/fi/tutustu/sdpn-organisaatio/piirijarjestot/piiritoimistojen-ja-piirien-puheenjohtajien-yhteystiedot/>
- **Perussuomalaiset** <https://www.perussuomalaiset.fi/yhteystiedot/piiriyhdistykset/>
- **Keskusta** <https://keskusta.fi/yhteystiedot/piiritoimistot/>
- **Kokoomus** <https://www.kokoomus.fi/yhteystiedot/#kokoomus-alueellasi>
- **Vihreä liitto** <https://www.vihreat.fi/vihreat-yhdistykset/piirijarjestot>
- **Vasemmistoliitto** <https://vasemmisto.fi/yhteystiedot/alueet-ja-piirijarjestot/>
- **Kristillisdemokraatit**
<https://www.kd.fi/yhteystiedot/jasenyhdistykset/piirijarjestot/>
- **SFP – RKP** <https://sfp.fi/fi/etusivu/> (tieto on sivun lopussa)

Toimisto valmistelea vaalivaikuttamiseen työkaluja yhdistyksille

- Perustelut
- Jaettava tuote vaaliteemoistamme
- Mielialidekirjoituksen pohja
- Valmiita some-materiaaleja

Kiitos
mielenkiinnosta!